



Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Onay İhtiyacının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi¹

Burcu KARAŞAR¹, Selahiddin ÖĞÜLMÜŞ²

¹*Yrd.Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilimdalı, burcukarasar@gmail.com*

²*Prof.Dr., Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü, ogulmus@ankara.edu.tr*

ÖZET

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde sosyal onay ihtiyacıyla, benlik kurguları, mükemmeliyetçilik, sosyal kaygı ve mutluluk değişkenleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Araştırma, 2013-2014 öğretim yılı Güz döneminde Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'nda öğrenim gören 287 (257 kız; 30 erkek) öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Sosyal onay ihtiyacı değişkeninin yordayıcılarının belirlenmesi için araştırmada Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği, Sosyal Kaygı Ölçeği, Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği, İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Kurguları Ölçeği ve Oxford Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada sosyal kaygının, toplulukçu benlik kurgusunun ve kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin sosyal onay ihtiyacını yordadığı bulunmuştur. Bu bulguların yanı sıra araştırmada yapılan diğer analizlerde sosyal onay ihtiyacının cinsiyete ve doğum sırasına göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. Sınıf düzeyine göre yapılan analizde anlamlı bir fark bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Onay İhtiyacı, Benlik Kurguları, Sosyal Kaygı, Mükemmeliyetçilik.

¹ Bu çalışma Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yayınlanan ve Prof. Dr. Selahiddin Öğülmüş'ün danışmanlığında yürütülen "Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Onay İhtiyacının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" adlı Doktora tezinin bir bölümüdür.

Examining The Need For Social Approval In Terms Of Different Variables

ABSTRACT

In this study, the relationship among the variables of the need for social approval in university students, self-construals, perfectionism, social anxiety, and happiness were examined. This study was conducted with 287 students at Amasya University, School of Health Service at 2013-2014 Fall semester. In the study, Need For Social Approval Scale, Social Anxiety Scale, Multi-dimensional Perfectionism Scale, Communitarian - Relational -Individualistic Self-construals Scale, and Oxford Happiness Scale were used. The findings showed that social anxiety, communitarian self construal and self directed perfectionism significantly predicted need for social approval. The need for social approval does not show a meaningful difference in terms of gender and order of birth. Need for social approval show a meaningful difference in terms of grade levels.

Key Words: Need for Social Approval, Self Construals, Social Anxiety, Perfectionism.

GİRİŞ

Psikoloji literatüründe insan davranışının “kişi” ve “çevre” etkileşimi sonucunda ortaya çıktığı vurgulanmış, insanın gelişiminde kişisel/genetik faktörlerin etkisini öne çıkaran “doğa”nın mı yoksa çevresel faktörlerin etkisinin vurgulandığı “kültür”ün mü daha etkili olduğu yıllarca tartışılmıştır. Bu tür tartışmalarda çevrenin hem davranışların belirlenmesindeki rolü hem de kişilik gelişimindeki rolü vurgulanmıştır. Çevre, fiziksel ve sosyal yönleriyle bir bütündür. Ancak psikolojide “çevre” ile ilgili tartışmalarda genellikle başka bireylerin oluşturduğu sosyal çevre öne çıkarılmıştır. Bireyin davranışlarının çevre tarafından belirlendiği, özellikle aile, okul ve arkadaş çevrelerinin bireyin davranışlarını ve gelişimini şekillendirdiği üzerinde durulmuştur. Çevrenin, bireyin elde edebileceği ödüller ve karşılaşılabileceği cezalar aracılığıyla davranışları yönlendirme potansiyeline sahip olduğu görüşü kabul edilmiştir (Atkinson, Atkinson, Smith, Bem ve Hoeksema, 2002).

Çevrenin ödül ve cezaları kontrol ederek bireyin davranışları üzerindeki etkisi, insanın sosyal bir varlık olma özelliğine dikkatleri çekmektedir. İnsanlar sosyal bir varlık olarak, başkaları tarafından sevmeye, değer görmeye ve onaylanmaya güçlü bir ihtiyaç duymaktadırlar (Hofmann ve DiBartolo, 2010). Freud’un onay ihtiyacına yönelik aşağıdaki

açıklaması da bu noktayı vurgulamaktadır: “Pek çok insan sevgiyi kaybetme korkusunun üstesinden gelemez; onlar insanların sevgisinden asla yeterince bağımsız olamazlar ve bu konuda davranışlarını bebekler gibi sürdürürler” (Akt: O’Dwyer, 2013, s.105).

Sosyal onay ihtiyacıyla ilgili bu açıklamalar, sosyal onay ihtiyacının insanlar için önemli olduğuna vurgu yapmaktadır. İnsan davranışlarını yönlendiren önemli bir değişken olan sosyal onay ihtiyacı, araştırmacıların ilgisini çekmiştir. Konuya ilişkin yapılan tanımlara bakıldığında, sosyal onay başkalarının hayranlığını/takdirini kazanmayla ilgili bir kavram olarak açıklanmıştır (Fehr ve Falk, 2001). Diğer bir tanım da sosyal onay ihtiyacı, sosyal beğenirliği veya bir bireyin başkalarından onay arama eğilimini ifade etmektedir (Crowne ve Marlowe, 1960; akt: Sosik ve Dinger, 2007). Başka bir ifade ile sosyal onay övgü arama eğilimidir (Hebert ve diğerleri, 1997). Chiba, Iketani, Han ve Ono (2009) ise onaylanma ihtiyacını, iyi bir insan olarak kabul edilme ihtiyacı olarak tanımlamışlardır. Leite ve Beretvas (2005) sosyal onay ihtiyacının, bireyin diğerlerinin onayını araması ve onaylanmamaktan kaçınmaya çalışmasını içeren bir kavram olarak tanımlandığını belirtmişlerdir. Marar (2004) ise sosyal onay ihtiyacının, bir gruba ait olma ve çevre tarafından alkışlanma isteğiyle ilişkili bir kavram olduğunu belirtmiştir.

Crowne ve Marlowe (1964) insanların çevresindeki bireyler tarafından iyi bir insan olarak algılanma gereksinimleri olduğunu ve bu gereksinimin bireyden bireye değiştiğini belirtmişlerdir. Sosyal onay ihtiyacı yüksek olan insanların kültürel olarak onay gören davranışları sergilemeye eğilimli bireyler olduklarını vurgulamışlardır. Ayrıca, sosyal onay arayan kişilerin uyumlu, sempatik ve tedbirli kişilik özelliklerine sahip oldukları belirtilmiştir (Paulhus ve John, 1998).

Sosyal onay ihtiyacı ile çeşitli değişkenler arasında ilişki olup olmadığı araştırmacıların ilgisini çekmiştir. Sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili olan değişkenlerden biri mükemmeliyetçiliktir. Antony ve Swinson’a (2009) göre mükemmeliyetçi bireyler başkalarının düşünceleriyle ilgili aşırı kaygı yaşayan bireylerdir ve bu bireylerde yüksek onay ihtiyacı görülebilmektedir. Literatürde bu konuya ilişkin sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır (Hewitt ve Flett, 1991; Sherry, 2002).

Sosyal onay ihtiyacıyla ilgili diğer bir değişken de sosyal kaygıdır. Chiba, Iketani, Han ve Ono’ya (2009) göre sosyal onay ihtiyacı olan bireyler, olumlu izlenim bırakma konusunda dikkatli olup, sosyal kaygı yaşamaya eğilimlidirler. Antony ve Swinson (2009) da sosyal kaygısı yüksek olan bireylerin başkalarına karşı iyi bir izlenim oluşturmayla ilgili

kendilerinden şüphe duymaya eğilimli bireyler olduğunu belirtmiştir. Leary ve Kowalski'ye (1995a) göre yüksek sosyal onay ihtiyacı olan bireyler, düşük düzeyde sosyal onay ihtiyacına sahip kişilere göre daha çok sosyal kaygı yaşamaktadır. Bu durum, onların diğerleri üzerinde iyi bir izlenim oluşturmada daha fazla motivasyona sahip olmalarından kaynaklanmaktadır.

Literatürde sosyal onay ihtiyacı ve sosyal kaygı arasındaki ilişkiyi ele alan sınırlı sayıda araştırmada bulunmaktadır. Örneğin, Owen (1987) sosyal kaygı ve onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin araştırmacılar tarafından göz ardı edildiğini belirtmiştir. Owen, bu durumun şaşırtıcı olduğunu belirtmiş ve literatürde yer alan sosyal kaygıyla sosyal onay ihtiyacının ilgili olduğu durumları açıklamıştır. Owen'a göre yaşadıkları yalnızlık ve sosyal kaçınma nedeniyle yeterince onay göremeyen bu bireyler, sosyal ortamlarda geri planda kaldıkları için onay ihtiyaçlarını karşılayamamaktadırlar. Ayrıca bu bireylerde sosyal değerlendirmelere olan duyarlılıkları sonucunda onaylanmamaktan kaçınma ve onay arama davranışları gözlenmektedir. Sosyal fobisi/kaygısı olan insanları inceleyen bir çalışmada, Nichols (1974) bu insanların en yaygın özelliğinin onaylanmama ya da eleştiri almaya karşı olan duyarlılıkları ile korkuları olduğunu belirtmiştir (akt: Leary ve Kowalski, 1995a, s.46).

Sosyal onay ihtiyacının mutlulukla da ilişkisi merak edilen bir konudur. Konuyla ilgili literatüre bakıldığında sosyal onay ihtiyacının akılcı olmayan inançlar, erken dönem uyumsuz şemalar, kişilerarası duyarlılık ve fonksiyonel olmayan tutumlar gibi konuların bir bileşeni olarak ele alındığı görülmektedir. Sosyal onay ihtiyacını dolaylı olarak ele alan araştırmalarda ise depresyon, umutsuzluk, sosyal kaygı ve utangaçlık gibi konularla pozitif yönde ilişkili bulunduğu dair araştırmalar vardır (Ceylan, 2011; Erözkan, 2005; Erözkan, 2011; Göller, 2010).

Sosyal onay ihtiyacı, bu değişkenlerin yanı sıra benlik kurgularıyla da ilişkili gözükmektedir. Twenge ve Im'e (2007) göre sosyal onay ihtiyacı yüksek olan bireylerin başkalarının ne düşündüğüne yönelik kaygılarının olması, toplulukçu kültürlerde sosyal onay ihtiyacının daha yüksek olmasına açıklık getirmektedir. Toplulukçu kültürlerden gelen bireyler, bireyci kültürün temsilcisi sayılan Amerikalılarla karşılaştırıldığında daha yüksek sosyal onay ihtiyacı göstermişlerdir (Ross ve Mirowsky, 1984; Middleton ve Jones, 2000; akt: Twenge ve Im, 2007, s.173). Tanhan ve Mukba (2014), onay ihtiyacının Türkiye'deki kültürel yapıda yaygın bir şekilde görülen bir durum olduğunu belirtmiştir. Yazarlar, onay ihtiyacının bağımlı bir kişiliğin özelliği olarak ele alındığını vurgulamışlar ve aynı zamanda onay ihtiyacının kültürel değerlerden kaynaklanan bir durum mu yoksa kişilik bozukluğundan

kaynaklanan bir durum mu olduğuna yönelik bir araştırmanın bulunmadığına dikkat çekmişlerdir.

Sosyal onay ihtiyacı kavramı, Türkçe literatürde yeterince ele alınmamıştır. Yurtiçinde yapılan çalışmalar incelendiğinde, sosyal onay ihtiyacının kişilerarası duyarlılığın (Erözkan, 2004, 2005, 2011), fonksiyonel olmayan tutumların (Dilmaç, Hamarta, Yiğit, Yıldız ve Büyükyıldırım, 2011; Hamarta ve Demirbaş, 2009), akılcı olmayan inançların (Göller, 2010; Önem, 2010; Yurtal, 1999), sosyotropinin (Doğan, 2010; Malak ve Üstün, 2011; Öktem, Turgut ve Tokmak, 2013; Tokmak, Turgut ve Öktem, 2013), erken dönem uyumsuz şemaların (Çolakoğlu, 2012; Yaka, 2011) ve kişilerarası ilişki boyutlarının (Ekşi, 2012) bir alt boyutu olarak ele alındığı ve bu araştırmaların hiçbirinde sosyal onay ihtiyacının doğrudan ele alınmadığı görülmektedir.

Sosyal onay ihtiyacıyla ilgili bu araştırmalar, sosyal onay ihtiyacını doğrudan ele almadığı için konunun sınırlı bir yönüne dikkat çekmektedirler. Sosyal onay ihtiyacının Türkiye’de kültürel nedenlerle daha fazla olması beklenebilir. Türkiye’de özellikle “Başkaları ne der?” düşüncesinin yaygın olduğu ve insanların hayatlarını bu düşüncenin çok etkilediği görülmektedir. Bu düşünce, sosyal yaşamdan akademik alana kadar hayatın pek çok alanını etkileyebilmektedir. Türkiye’de sosyal onay ihtiyacının insanlar üzerindeki etkilerinin incelenmesi davranışların altındaki motivasyonu açıklayabilmek için gerekli görülmektedir. Bu nedenle bu araştırmada sosyal onay ihtiyacının benlik kurgusu, mükemmeliyetçilik, sosyal kaygı ve mutluluk değişkenleriyle ilişkileri araştırılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırmada genel tarama modellerinden “ilişkisel tarama modeli” kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha fazla değişkenin birlikte ne yönde ve ne ölçüde değiştiğini inceleyen modeldir. Geçmiş dönemlerde olan veya var olan durumu tanımlamayı amaç edinen yaklaşımlar tarama modelleri olarak tanımlanmaktadır. Tarama modellerinde, bir araştırmanın konusunu oluşturan olgular olduğu şekliyle tanımlanır. Konularda etkileme ve değiştirme gibi durumlar söz konusu olmazken, gözlemi uygun bir biçimde yapmak önemlidir (Karasar, 2009).

Bu araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılarak sosyal onay ihtiyacının yordayıcıları araştırılmıştır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubu, 2013-2014 öğretim yılında Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'nda öğrenim gören 287 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma grubunun %89'u kız %11'i ise, erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrenim görülen sınıflara göre dağılım incelendiğinde ise, öğrencilerin %24'ü 1.sınıf, %25'i 2.sınıf, %25'i 3.sınıf ve %27'si 4.sınıfta öğrenim görmektedir. Bu açıdan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre benzer dağılım gösterdikleri görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği: Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği, bireylerin sosyal onay ihtiyacını ölçmek amacıyla Karaşar ve Öğülmüş (2014) tarafından geliştirilen özgün bir ölçektir. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği likert türü 5 dereceli bir ölçektir. Toplam 25 maddeden oluşan ölçek, 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği'nde ilk alt boyut, başkalarının yargılarına duyarlılık, ikinci alt boyut sosyal geri çekilme, üçüncü alt boyut olumlu izlenim bırakma adını almıştır. Ölçek maddeleri “5-Tamamen Katılıyorum” ve “1-Kesinlikle Katılmıyorum” arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 25 ile 125 arasında değişmektedir. Ölçeğin ters puanlanan maddesi bulunmamaktadır. Ölçeğin 360 kişiye uygulanmasıyla elde edilen verilere göre iç tutarlılık katsayısı .90 olarak belirlenmiştir. Ölçeği oluşturan üç faktörün iç tutarlılık katsayısı birinci faktör için .83, ikinci faktör için .80, üçüncü faktör için .80 bulunmuştur. Ölçeğin benzer ölçekler geçerliği için “Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu” kullanılmıştır. İki ölçek arasında .79 düzeyinde yüksek bir korelasyon bulunmuştur. Ölçeğin ön test-son test güvenilirliğine de bakılmış ve 15 gün arayla yapılan uygulamalar sonucu .90 düzeyinde yüksek bir korelasyon bulunmuştur. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi için Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan uygulama sonucunda uyum iyiliği değerleri $\chi^2/sd= 2.11$, RMSEA= .06, NNFI= .94, CFI= .95, RMR= .06, NFI= .90, IFI= .95 bulunmuştur. Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencileri üzerinde yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda da uyum iyiliği değerleri $\chi^2/sd= 2.23$, RMSEA= .06, NNFI= .95, CFI= .96, RMR= .06, NFI= .92, IFI= .96 bulunmuştur.

İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Ölçeği: İlişkisel-Bireyci-Toplulukçu Benlik Ölçeği, Kashima ve Hardie (2000) tarafından benlik kurgularını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. 30 maddeden oluşan ölçeğin her biri on maddeden oluşan üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar ilişkisel benlik, bireyci benlik ve toplulukçu benliktir. Ölçeğin

Cronbach Alfa değeri bireycilik alt boyutunda .72, ilişkisellik alt boyutunda .81, toplulukçu alt boyutunda .78 bulunmuştur.

Ercan (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçek, orjinal ölçekte olduğu gibi ilişkiyel, bireyci ve toplulukçu benlik olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır. Ancak ölçeğin Türkçe versiyonunda her bir boyutta 9 madde olmak üzere toplam 27 madde yer almaktadır. Ölçeğe uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde, ölçeğin üç boyutlu yapısı doğrulanmıştır. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin yapılan analizlerde bireycilik alt boyutunda .73, ilişkisellik alt boyutunda .68, toplulukçuluk alt boyutunda .77 ve ölçeğin genelinde .86 Cronbach Alfa değeri bulunmuştur. Ölçeğin test-tekrar test analizleri sonucunda .79 düzeyinde yüksek ve anlamlı bir korelasyon bulunmuştur. Ölçeğe uygulanan doğrulayıcı faktör analizi sonucu bulunan uyum iyiliği değerleri ise $\chi^2/sd (841/315) = 2.66$, GFI = 0.85, AGFI= 0.82, CFI= 0.91, RMSEA= 0.07, NNFI= 0.90, SRMR= 0.06 bulunmuştur. Bu şekliyle ölçeğin Türkçe'de kullanılabileceği belirtilmektedir.

Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği: Hewitt ve Flett (1991) tarafından geliştirilen ölçek, 45 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması Oral (1999) tarafından yapılmıştır. Ölçek 7'li likert tarzı bir ölçektir. Ölçeğe verilebilecek yanıtlar "Kesinlikle Katılmıyorum-Kesinlikle Katılıyorum" arasındadır. Ölçeğin kendine yönelik mükemmeliyetçilik, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik ve başkalarının belirlenen mükemmeliyetçilik olan üç alt boyutu bulunmaktadır. Ölçeğin üç alt boyutunun açıkladığı toplam varyans %31 bulunmuştur. Özgün formu 45 maddeden oluşan ölçeğin bir maddesi düşük faktör yükü verdiği için Oral (1999) tarafından analiz dışı bırakılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin yapılan analizlerde kendine yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .91, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .73 ve başkalarının belirlenen mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .80 Cronbach Alfa değeri bulunmuştur.

Sosyal Kaygı Ölçeği: Özbay ve Palancı (2001) tarafından geliştirilen "Sosyal Kaygı Ölçeği" üniversite öğrencilerinin sosyal kaygıyla ilgili problemlerini saptamak için geliştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin sosyal durumlarına yönelik beceri ve kaygılarını ölçebilecek nitelikte hazırlanan bu ölçek, likert türü bir ölçek olup, ölçeğe verilebilecek cevaplar 0-4 aralığındadır.

30 maddeden oluşan ölçekten alınan puanların yüksekliği, sosyal kaygının yükseldiğini göstermektedir. Ölçeğin sosyal kaçınma, kritize edilme kaygısı ve bireysel değersizlik olmak üzere üç alt boyutu bulunmaktadır.

Ölçeğin bu üç alt boyutunun açıkladığı toplam varyans %32.9 bulunmuştur. Ölçeğin kriter geçerliğinde MMPI'in sosyal içe dönüklük alt boyutuyla korelasyonu .43 bulunmuştur. SCL-90 ölçeğinin alt boyutlarından kişilerarası duyarlılık, kaygı, fobik anksiyete, depresyon ile yapılan kriter geçerliği analiz sonuçlarında kişilerarası duyarlılıkla korelasyonun .51, kaygıyla korelasyonun .25, fobik anksiyete ile korelasyonun .36, depresyon ile korelasyonun .40 olduğu bulunmuştur. Sosyal Kaygı Ölçeği'nin test içi tutarlılık yöntemi sonucu bulunan Cronbach Alfa değeri .89 bulunmuştur.

Oxford Mutluluk Ölçeği: Hills ve Argyle (2002) tarafından geliştirilen "Oxford Mutluluk Ölçeği"nin Türkçe Uyarlaması Doğan ve Sapmaz (2012) tarafından yapılmıştır. Ölçek 28 maddeden oluşmaktadır ve tek boyutlu bir yapıdır. Ölçek 6'lı likert türü bir ölçektir. Ölçeğe verilebilecek yanıtlar "Hiç Katılmıyorum-Tamamen Katılıyorum" şeklindedir. Ölçeğin açıklanan toplam varyansı %29.84 bulunmuştur. Ölçeğin maddelerinin faktör yükleri .32 ile .77 arasındadır. Özgün formu 29 madde olan ölçeğin bir maddesi düşük faktör yükü vermesi nedeniyle analizlerden çıkartılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları, bu ölçeğin tek boyuttan oluşan bir yapı olduğunu ortaya koymuştur. Ölçeğe uygulanan doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, ölçeğin tek boyutlu yapısını doğrulamıştır.

Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin çıkan Cronbach Alfa katsayısı .91 bulunmuştur. Test yarılama analizi sonucunda da ölçeğin .86 güvenilirlik katsayısına sahip olduğu bulunmuştur. Bunun yanı sıra ölçeğin bileşik güvenilirliğine de bakılmıştır ve ölçeğin .91 bileşik güvenilirliğe sahip olduğu bulunmuştur.

Ölçeğin ölçüt bağıntılı geçerliğine ilişkin olarak Yaşam Doyumu Ölçeği, Pozitif Duygular Ölçeği, Negatif Duygular Ölçeği, Yaşam Yönelimi Testi ve Öznel Mutluluk Ölçeği kullanılmıştır. Oxford Mutluluk Ölçeği'nin Yaşam Doyumu Ölçeği'yle korelasyonu .69, Öznel Mutluluk Ölçeği'yle korelasyonu .72, Pozitif Duygular Ölçeği'yle korelasyonu .64, Negatif Duygular Ölçeği Ölçeğiyle korelasyonu -.60, yaşam yönelimi testiyle (iyimserlik) korelasyonu .72 bulunmuştur. Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum iyiliği değerleri $\chi^2/sd= 4.2$, RMSEA= .08, NNFI= .98, CFI= .94, RMR= .06, NFI= .92, IFI= .94 bulunmuştur. Ölçeğin üniversite öğrencilerinin mutluluğunun değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS/WINDOWS 20.0 kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizlere uygunluğu test edilmiştir. Sosyal onay ihtiyacının cinsiyetlere göre karşılaştırmasını yapmak için İlişkisiz örneklem t testi yapılmıştır. Doğum sırasına ve sınıf düzeyine göre sosyal onay ihtiyacını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır. Sosyal onay ihtiyacıyla diğer değişkenler arasındaki ilişkileri incelemeye korelasyon analizi kullanılmıştır. Sosyal onay ihtiyacını yordayan değişkenlerin belirlenmesinde adımsal regresyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Cinsiyet ve Sosyal Onay İhtiyacına İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin, cinsiyete göre sosyal onay ihtiyaçlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan ilişkisiz örneklem t testi sonuçları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	s.s	t	sd	p
Kız	257	75.3	14.8	0.35	285	0.72
Erkek	30	76.3	14.4			

Analiz sonuçları incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur ($t_{(285)}=0.35$ $p>0.05$).

Doğum Sırası ve Sosyal Onay İhtiyacına İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin, doğum sırasına göre sosyal onay ihtiyaçlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği Puanlarının Doğum Sırasına Göre Betimsel İstatistikleri

Grup	n	\bar{X}	s.s.	s.h.
1.sıra	113	75.40	15.18	1.42
2.sıra	81	75.74	14.46	1.60
3.ve üzeri	93	75.00	14.68	1.52

Tablo 2’de görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinden 1. sırada doğan öğrencilerin sosyal onay ihtiyacı puanları $\bar{X}=75.40$, ikinci sırada doğan öğrencilerin sosyal onay ihtiyacı puanları $\bar{X}=75.74$, üçüncü ve üzeri sırada doğanların sosyal onay ihtiyacı puanları $\bar{X}=75.00$ bulunmuştur. Bu sonuçlar, doğum sıralarına göre sosyal onay ihtiyacı puanlarının benzer olduğunu göstermektedir.

Üniversite öğrencilerinin, doğum sırasına göre sosyal onay ihtiyaçlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği Puanlarının Doğum Sırasına Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	24.02	2	12.01	.05	.94
Gruplar içi	62388.83	284	219.67		
Toplam	62412.85	286			

Üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının, doğum sırasına göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analizlerde sosyal onay ihtiyacının doğum sırasına göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur ($F(2, 284)=.05, p>0.05$).

Sınıf Düzeyi ve Sosyal Onay İhtiyacına İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinin, sınıf düzeyine göre sosyal onay ihtiyaçlarının farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	1943.89	3	647.96	3.03	0.03
Gruplar içi	60468.95	283	213.67		
Toplam	62412.85	286			

Üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının, sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark gösterdiği bulunmuştur ($F(3, 283) = .05, p < 0.05$). Gruplar arası farkın hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için yapılan Tukey testinin sonuçlarına göre 3.sınıf öğrencilerinin sosyal onay ihtiyacı puanlarının ($\bar{X} = 77.78$), 4.sınıf öğrencilerinden ($\bar{X} = 71.23$) daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Sosyal Onay İhtiyacının Yordayıcılarına İlişkin Bulgular

Üniversite öğrencilerinde sosyal onay ihtiyacının yordayıcılarını saptamak amacıyla adımsal (stepwise) regresyon analizleri yapılmıştır. Aşağıda sosyal onay ihtiyacı ve yordayıcılarına ilişkin adımsal regresyon analizlerinin sonuçları gösterilmiştir.

Adımsal regresyon analizinden önce, yordayıcı ve yordanan değişkenler arasındaki ilişkiler gösterilmiştir. Analize ilişkin sonuçlar Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Sosyal Onay İhtiyacı İle Benlik Kurguları, Mutluluk, Sosyal Kaygı, Mükemmeliyetçilik Arasındaki Korelasyonlar

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Sosyal onay	1.00								
2.Toplulukçu benlik	.11*	1.00							
3.Bireyci benlik	-.14*	.40**	1.00						
4.İlişkisel benlik	.11*	.74**	.44**	1.00					
5.Sosyal kaygı	.62**	-.12*	-.28**	-.10	1.00				
6.Mutluluk	-.23**	.34**	.39**	.40**	-.47**	1.00			
7.Kym	.16**	.26**	.21**	.20**	.03	.23**	1.00		
8. Bym	.01	.15**	.00	.06	-.01	.01	.37**	1.00	
9.Bbm	.30**	-.02	-.12*	-.08	.39**	-.32**	.24**	.06	1.00

$p < 0.05^*$, $p < 0.01^{**}$

Tablo 5’de görüldüğü üzere sosyal onay ihtiyacı ile benlik kurgularının tüm alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (toplulukçu benlik kurgusu $r = .11$, $p < 0.05$, bireyci benlik kurgusu $r = -.14$, $p < 0.05$, ilişkisel benlik kurgusu $r = .11$, $p < 0.05$). Sosyal onay ihtiyacı ile sosyal kaygı puanları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r = .62$, $p < 0.01$). Sosyal onay ihtiyacı ile mutluluk puanları arasında negatif ve düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r = -.23$, $p < 0.01$). Sosyal onay ihtiyacı ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik puanları arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r = .16$, $p < 0.01$). Sosyal onay ihtiyacı ile başkalarının belirlenen mükemmeliyetçilik puanları arasında pozitif ve düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur ($r = .30$, $p < 0.01$).

Üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının yordanmasına ilişkin adımsal regresyon analizi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Sosyal Onay İhtiyacının Yordanmasına İlişkin Adımsal Regresyon Analizi Sonuçları

Model	B	s.h.	β	t	R	R ²
Sosyal kaygı	.43	.03	.62	13.55**	.62	.39
Sosyal kaygı	.45	.03	.65	14.45**	.65	.43
Toplulukçubenlikkurgusu	.39	.08	.20	4.45**		
Sosyal kaygı	.45	.03	.64	14.37**	.66	.44
Toplulukçubenlikkurgusu	.34	.09	.17	3.69**		
Kend.yön.mükemmeliyetçilik	.09	.04	.10	2.23*		

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Adımsal regresyon analizi sonucunda üç farklı model önerilmiştir. İlk modele göre sosyal kaygı ($\beta = .62$; $t = 13.55$; $p < .01$), ikinci modele göre sosyal kaygı ($\beta = .65$; $t = 14.55$; $p < .01$) ve toplulukçu benlik kurgusu ($\beta = .20$; $t = 4.45$; $p < .01$) sosyal onay ihtiyacını yordamıştır. Üçüncü modele göre sosyal kaygı ($\beta = .64$; $t = 14.37$; $p < .01$), toplulukçu benlik kurgusu ($\beta = .17$; $t = 3.69$; $p < .01$) ve kendine yönelik mükemmeliyetçilik ($\beta = .10$; $t = 2.23$; $p < .05$) sosyal onay ihtiyacını yordamıştır.

Modele birinci adımda girilen sosyal kaygının, sosyal onay ihtiyacını yordamada β değeri .62 bulunmuştur. İlk adımda girilen sosyal kaygı değişkeninin, sosyal onay ihtiyacının %39’unu açıkladığı bulunmuştur. Modele ikinci adımda girilen toplulukçu benlik kurgusunun sosyal kaygıyla

birlikte sosyal onay ihtiyacının %43'ünü açıkladığı bulunmuştur. Modele üçüncü adımda girilen kendine yönelik mükemmeliyetçilik değişkeninin sosyal kaygı ve toplulukçu benlik kurgusuyla birlikte sosyal onay ihtiyacının %44'ünü açıkladığı bulunmuştur.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinde sosyal onay ihtiyacı çeşitli değişkenler açısından araştırılmıştır. Araştırmada sosyal onay ihtiyacının cinsiyetlere göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Cinsiyete göre sosyal onay ihtiyacının incelendiği yurtdışı araştırmalara bakıldığında, Gary (1967) birinci sırada doğan kızlarda, erkeklere göre daha yüksek onay ihtiyacının olduğunu bulmuştur. Moran (1967) ve Masterson (1971) kızların erkeklere göre daha yüksek onay ihtiyacına sahip olduğunu bulmuşlardır. MacDonald'ın (1971) iki üniversite örnekleminde elde edilen bulgularına göre onay ihtiyacı, bir grupta cinsiyetlere göre farklılık göstermezken, diğer grupta kadınların erkeklere göre onay ihtiyacı puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre sosyal onay ihtiyacının incelendiği yurtiçi araştırmalara bakıldığında, Erözkan (2004, 2005) kişilerarası duyarlılığın bir bileşeni olan onaylanma ihtiyacının cinsiyetlere göre farklılaşmadığını bulmuştur. Göller (2010) akılcı olmayan inançların bir bileşeni olan onay ihtiyacının cinsiyetlere göre farklılaşmadığını bulmuştur. Boysan (2012) erken dönem uyumsuz şemaların onay arayıcılığı da kapsayan başkalarına odaklanma şema alanının cinsiyetler açısından farklılık göstermediğini bulmuştur. Çolakoğlu (2012) erken dönem uyumsuz şemaların onay arayıcılığı bileşeninin, cinsiyetler açısından farklılık göstermediğini bulmuştur. Ekşi (2012) kişilerarası ilişki boyutlarının bileşeni olan onay bağımlılığının, cinsiyetlere göre farklılık göstermediğini bulmuştur. Bu araştırmalardan farklı olarak, Tokmak, Turgut ve Öktem'in (2013) turizm öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada, **cinsiyetlere göre onaylanmama kaygısı açısından farklılık bulunmuştur. Kadınların onaylanmama kaygısı puanlarının, erkeklerden daha yüksek olduğu görülmüştür.**

Yukarıda da belirtildiği gibi, Türkiye'de yapılan araştırmalarda dolaylı olarak araştırılan onay ihtiyacının genellikle cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmektedir. Bu araştırmada araştırma grubunun çoğunluğunun (Kız=257,Erkek=30) kız öğrencilerden oluşması araştırmanın bir sınırlılığıdır. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda, bu araştırmadaki değişkenler sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili olarak yeniden araştırılabilir. Sosyal etkileşimlerde önemli bir ihtiyaç olan sosyal onay ihtiyacının içinde

yaşanılan kültürün etkisiyle hem kızları hem de erkekleri aynı şekilde etkilediği düşünülebilir. Türkiye’de yaşayan bireylerde kültürel olarak kişilerarası ilişkilerde uyumun önemli olduğu görülmektedir. Türkiye’de yakın çevrede yer alan kişilerin ihtiyaçları ve isteklerinin, bireylerin kendi ihtiyaçlarından daha önemli olarak algılandığı belirtilmiştir. Bu durum bireyle ilgili önemli kararların verilmesinde bile belirleyici olabilmektedir (Özdemir ve Çok, 2011). Türkiye’de diğer insanların beklentilerinin birey açısından önemli olması, davranışların toplum tarafından etkilenebileceğini göstermektedir (Kağıtçıbaşı, 2010). Özellikle toplumumuzda ebeveynlerin çocuklarını yetiştirirken kız-erkek çocuk ayrımı yapmaksızın “Başkaları ne der?” düşüncesini aktarmaları, bu çalışma ve diğer yurtiçi çalışmalarda sosyal onay ihtiyacının cinsiyet açısından farklılaşmamasını açıklayabilir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının, doğum sırasına göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğine ilişkin yapılan analizlerde sosyal onay ihtiyacının doğum sırasına göre anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. Doğum sırası, özellikle toplumsallık eğilimi ile ilişkili bir değişkendir. İlk doğan çocukların ikincilere göre, ikincilerin üçüncülere göre, başkalarına daha bağımlı oldukları öne sürülmektedir (Freedman, Sears ve Carlsmith, 2003). Başkalarına bağımlı olmanın sosyal onay arama ile ilişkili olabileceği, bu nedenle de doğum sırasının sosyal onay ihtiyacında farklılaşmaya yol açması beklenir.

Krohn (2000) Adler’in doğum sırasının önemine dikkat çektiğini belirtmiş ve bireylerin doğum sıralarının özellikle duygusal gelişim açısından önemli bir etken olduğunu vurgulamıştır. Sulloway (1999) Adler’e göre ilk sırada doğanların temel özelliklerinden birinin güce duydukları ihtiyacın yüksek olması olduğunu belirtmiştir. Ortanca çocukların rekabetçi olduklarını belirtmiştir. En küçük çocukların ise şımarık olduklarını belirtmiştir. Adler’in özellikle ilk doğan çocukların güce duydukları ihtiyacın yüksek olmasıyla ilgili açıklamasından hareketle, sosyal onay ihtiyacının ilk doğan çocuklarda daha yüksek olması gerektiği düşünülebilir. Bireylerin güç elde etme çabalarının, sosyal onay ihtiyacına yansımaları olabilir.

Bu açıklamaların yanı sıra, Leman (2009) doğum sıralarıyla ilgili olarak, ilk doğanların ve tek çocukların sosyal onay ihtiyacı duyduklarını belirtmiştir. Yavuzer (2011) ilk doğan çocukların sosyal onay ihtiyacı duymaya daha eğilimli olduklarını belirtmiştir.

Doğum sırasıyla ilgili bu açıklamaların yanı sıra yapılan araştırmalara bakıldığında, birinci sırada doğanların daha yüksek sosyal onay ihtiyacı duydukları görülmüştür. Nowicki (1971) 1. sırada doğan ve ortanca

sıradaki kızlarda daha yüksek onay motivasyonu olduğunu bulmuştur. Vicente ve diğerleri (1983) Panamalı ergenler üzerinde yaptıkları araştırmada, ilk doğanların daha sonra doğanlara göre sosyal onay açısından farklılaştıklarını bulmuşlardır. Moran (1967) birinci sırada doğanların daha yüksek onay ihtiyacına sahip olduğu bulmuştur. Boor (1972) ilk doğanların sonradan doğanlara göre daha yüksek onay ihtiyacına sahip olduklarını bulmuştur.

Bu araştırmada elde edilen veriler, bu bulguları desteklememiştir. Bu araştırmada sosyal onay ihtiyacının doğum sırasına göre farklılaşmaması yönündeki bulgu, Masterson'un (1971) bulgusuyla tutarlıdır. Yurtiçindeki araştırmalarda doğum sırası ve sosyal onay ihtiyacına yönelik bir bulguyla karşılaşmamıştır. Bu araştırmada sosyal onay ihtiyacının doğum sırasına göre farklılaşmaması, kültürel etkenlerin bireyler üzerinde aynı etkiyi gösterdiğini düşündürmektedir. Türk toplumunda "başkalarının düşüncelerine verilen önemin" yaygın görülmesi, ebeveynlerin çocuk yetiştirme stillerini de etkilemiş olabilir. Kültüre özgü olduğu düşünülen bu düşünce, ebeveynlerin çocuklarına benzer yaklaşımlarda bulunmaları nedeniyle bu sonuca neden olmuş olabilir.

Üniversite öğrencilerinin sosyal onay ihtiyaçlarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark gösterdiği bulunmuştur. 3.sınıf öğrencilerinin sosyal onay ihtiyacı puanlarının 4.sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sınıf düzeylerine ilişkin bu bulgu, son sınıf öğrencilerinin sosyal çevreyle ilgili değerlendirmelerden ziyade gelecekle ilgili durumlara daha çok odaklanmalarından kaynaklanmış olabilir. Ayrıca okulda geçirilen süre arttıkça öğrenciler belli bir gruba dahil olma ve onay görme gibi durumları sıklıkla yaşamaları nedeniyle, sosyal açıdan onay görmeye alt sınıftaki öğrenciler kadar ihtiyaç duymuyor olabilirler. Araştırmanın bu bulgusu Göller'in (2010) araştırmasıyla benzerlik göstermektedir. Göller'in lise öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmasında 9.sınıf öğrencilerinde akılcı olmayan inançların onay ihtiyacı alt boyutu puanları, 11.sınıf öğrencilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Literatürde Göller'in (2010) araştırması dışında yurtiçi ve yurtdışı literatürde bu bulguyu destekleyecek bir araştırma bulunmamıştır.

Araştırmanın sonuçları, sosyal kaygının sosyal onay ihtiyacının anlamlı yordayıcılarından biri olduğunu ve sosyal kaygı arttıkça sosyal onay ihtiyacının da arttığını göstermiştir. Literatüre bakıldığında, sosyal onay ihtiyacı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkiye değinen az sayıda araştırmacı vardır. Bu araştırmanın bulgusuyla tutarlı olarak, Nichols (1974) sosyal kaygılı insanların en yaygın özelliğinin onaylanmama ya da eleştiri almaya

karşı olan duyarlılıkları ile korkuları olduğunu belirtmiştir (akt: Leary ve Kowalski, 1995a, s.46). Gächter ve Fehr (1999) ise insanların sosyal çevreyle etkileşimlerinin sıklıkla sosyal onay ile onaylanmamaya ilişkili olduğunu belirtmiştir. Sosyal kaygıda bireylerin, başkalarının değerlendirmeleriyle ilgili algılamaları, sosyal kaygının yükselmesine neden olabilmektedir. Leary ve Kowalski (1995b) de sosyal kaygılı bireylerin, sosyal onay almaya çok önem verebildiklerini vurgulamışlardır. Owen (1987) sosyal onay ihtiyacı ile sosyal kaygı arasındaki ilişkiye ilişkin olarak, yaşadıkları yalnızlık ve sosyal kaçınma nedeniyle yeterince onay görmeyen bireylerin, sosyal ortamlarda geri planda kaldıkları için onay ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını belirtmiştir. Ayrıca sosyal değerlendirmelere olan duyarlılıkları nedeniyle bu kişilerde onaylanmaktan kaçınma ve onay arama davranışları gözlemlendiğine dikkat çekmiştir.

Chiba, Iketani, Han ve Ono'ya (2009) göre sosyal onay ihtiyacı yüksek olan bireyler, olumlu izlenim bırakma konusunda dikkatli bireylerdir. Bu nedenle de sosyal kaygı yaşamaya eğilimlidirler. Antony ve Swinson (2009) sosyal kaygısı yüksek olan bireylerin, başkalarına karşı iyi bir izlenim oluşturmayla ilgili kendi yeterliliklerinden şüphe duymaya eğilimli bireyler olduğunu belirtmiştir. Öztürk (2007) ise bireylerin, başkaları tarafından onaylanmadıklarında ya da onaylanmayacaklarına ilişkin bir inanç geliştirdiklerinde sosyal kaygı yaşadıklarını belirtmiştir.

Sosyal kaygı ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişki konusunda bu araştırmada elde edilen bulgular, Erözkan (2011) ve Ceylan (2011) tarafından yapılan araştırmalarda elde edilen bulgularla tutarlıdır. Erözkan (2011) Kişilerarası Duyarlılık Ölçeği'nin onaylanma ihtiyacı alt boyutunun sosyal kaygının önemli yordayıcılarından biri olduğunu bulmuştur. Ceylan da (2011) bağlanma stilleri ve erken dönem uyumsuz şemaların sosyal kaygıyı yordama gücünü araştırmıştır. Araştırmada, erken dönem uyumsuz şemalarından onay arayıcılığının sosyal kaygının yordayıcılarından biri olduğu bulunmuştur.

Sosyal onay ihtiyacı ve sosyal kaygı arasındaki ilişkiyle ilgili diğer bir çalışmada ise sosyal onay ihtiyacı ve sosyal kaygı arasında ilişki bulunmamıştır. Gümüş (2006) sosyal kaygının benlik saygısı ve işlevsel olmayan tutumlarla ilişkisini araştırmıştır. Araştırmada, fonksiyonel olmayan tutumların bir bileşeni olan onaylanma ihtiyacının sosyal kaygıyı yordamadığı bulunmuştur.

Yukarıdaki açıklamalar ve araştırma bulgularından da anlaşılacağı üzere, konuya ilişkin yapılmış araştırmaların sınırlı sayıda olması dikkat çekicidir. Bu durum, sosyal onay ihtiyacına ilişkin literatürün sınırlı

olmasından kaynaklanmaktadır. Bu durumun yanı sıra araştırmanın bu bulgusuyla ilgili olarak sosyal kaygı yaşayan bireylerin başkalarının değerlendirmelerine olan duyarlılıklarının, sosyal onay ihtiyacını arttırdığı söylenebilir.

Araştırmada sosyal onay ihtiyacını yordayan değişkenlerden birinin toplulukçu benlik kurgusu olduğu bulunmuştur. Toplulukçu benlik kurgusu sosyal kaygıyla birlikte sosyal onay ihtiyacında açıklanan varyansın %43'ünü açıklamıştır. İnsanların içerisinde yaşadıkları kültür, insanların sosyal yaşantılarında etkili olan bir unsurdur. Yaşanılan toplumun özellikleri, bireylerin diğer insanlarla olan ilişkilerini, diğerlerinin düşüncelerine verilen önemi ve sosyal onay için duyulan ihtiyacı belirleyebilmektedir. Bu duruma yönelik olarak literatürde sınırlı sayıda araştırmacı bu konuya değinmiştir. Twenge ve Im (2007) sosyal onay ihtiyacı yüksek olan bireylerin başkalarının ne düşündüğüne yönelik kaygılı olmalarının, toplulukçu kültürlerde sosyal onay ihtiyacının yüksek olmasına açıklık getirebileceğini belirtmiştir. Bunun yanı sıra toplulukçu kültürler (Asya Ülkeleri ve Meksika vb), Amerikalılarla karşılaştırıldığında daha yüksek sosyal onay ihtiyacı göstermişlerdir (Ross ve Mirowsky, 1984; Middleton ve Jones, 2000; akt: Twenge ve Im, 2007).

Toplulukçu kültürlerde sosyal uyuma verilen önem ve toplumun bireyden önce gelmesi durumu sosyal onay ihtiyacında yükselmeye neden olabilmektedir. Toplumun beklentilerinin ve isteklerinin önemli olarak algılandığı toplulukçu kültürlerde, bireylerin başkalarının düşüncelerine verdiği önem de artmaktadır. Toplumla uyum içerisinde yaşamak ön planda olduğu için başkaları tarafından onaylanmak ve kabul görmek önemlidir. Araştırmanın bu bulgusuyla, Kağıtçıbaşı'nın (2010) açıklamaları tutarlı gözükmektedir. Kağıtçıbaşı, Türkiye'de toplulukçu kültürün yaygın görüldüğünü belirtmiştir. Türkiye'de insanların diğer bireylerle ilişkileri ve toplumun bireyden beklentilerinin birey için önemli olduğuna dikkat çekmiş ve bireylerin davranışlarının açıklanmasında, toplum gibi dışsal etkenlerin belirleyici olabileceğini belirtmiştir.

Araştırmanın diğer bir bulgusu da, kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin sosyal onay ihtiyacının yordayıcısı olmasıdır. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal kaygı ve toplulukçu benlik kurgusuyla birlikte sosyal onay ihtiyacında açıklanan varyansın %44'ünü açıklamıştır. Bu sonuçla tutarlı olarak, Antony ve Swinson (2009) sıklıkla diğerlerinin düşünceleriyle aşırı kaygının olduğu mükemmeliyetçiliğin, yüksek onay ihtiyacı duymayla ilişkili gözüktüğünü belirtmişlerdir. Sosyal onay ihtiyacı yüksek olan bireyler, çevrenin beklentilerine göre davranmayla ilgili yüksek

standartlar oluşturabilmektedir. Bu nedenle de mükemmeliyetçilik, sosyal onay ihtiyacıyla benzerlik göstermektedir. Tuncer ve Voltan-Acar (2006) ise onaylanmama ve sevilme gibi durumlarla ilgili yaşanan kaygının, kusursuz olma ihtiyacını pekiştirdiğini vurgulamışlardır.

Mükemmeliyetçilik ve sosyal onay ihtiyacıyla ilgili yukarıdaki açıklamaların yanı sıra literatürde aralarındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda araştırma vardır. Literatürde mükemmeliyetçilik ve sosyal onay ihtiyacına değinen araştırmacılardan Sherry (2002), mükemmeliyetçiliğin boyutlarını, mükemmeliyetçi fonksiyonel olmayan tutumları, depresyonu ve onay ihtiyacını araştırmıştır. Araştırma 70 psikiyatrik hasta ve 211 genç yetişkin üzerinde gerçekleşmiştir. Araştırma sonucunda, yetişkin psikiyatrik hastalarda kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin onay ihtiyacını yordadığını, genç yetişkin kadınlarda ve genç yetişkin erkeklerde başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin onay ihtiyacını yordadığını bulmuştur. Araştırmada başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliğin onay ihtiyacını yordamadığı bulunmuştur.

Bir diğer araştırmada, Hill ve diğerleri (2004) geliştirdikleri “Mükemmeliyetçilik Envanteri” nde onay ihtiyacı alt boyutu olduğunu bulmuşlardır. Mükemmeliyetçilikle ilgili bir ölçekte onay ihtiyacı alt boyutunun olması, onay ihtiyacının mükemmeliyetçilikle ilgili önemli bir yapı olduğunu göstermektedir. Hewitt ve Flett ise (1991) 104 öğrenciden ve 93 öğrenciden oluşan iki örneklem grubu üzerinde mükemmeliyetçiliği araştırmıştır. Araştırmada başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin, Akılcı Olmayan İnançlar Testi'nin sosyal onay arama alt boyutuyla ilişkili olduğunu bulmuştur. Onay arama alt boyutuyla kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve başkalarına yönelik mükemmeliyetçilik alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Araştırmaların bu bulgularından görüldüğü üzere, mükemmeliyetçilik ve sosyal onay ihtiyacı birbiriyle ilişkili iki değişkendir. Bireylerin kendilerine yönelik kusursuz olma çabaları arttıkça, sosyal onay ihtiyacı da artmaktadır. Araştırmanın bu bulgularının dışında mutluluğun, başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin ve başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliğin, bireyci benlik kurgusu ile ilişki benlik kurgusunun sosyal onay ihtiyacını yordamadığı bulunmuştur.

Araştırmada mutluluğun sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili bulunmaması dikkat çekicidir. Kültürel yapıda mutluluğun incelenmesi yaygın bir araştırma alanıyken, kültürel olarak başkalarının beklentilerinin, bireylerin mutlulukları üzerindeki etkilerine değinen sınırlı sayıda araştırma vardır. Araştırmacılar, bireylerin sosyal onay görmelerinin mutluluk üzerindeki

etkisini vurgulamışlardır. Konuyla ilgili olarak, Thin (2002, s.40-41) sosyal mutluluğun, sosyal onay alındığında değerli bulunduğunu belirtmiştir. Aronson, Wilson ve Akert (2012) de başkalarıyla kurulan sosyal etkileşimlerin, bireyin kendisini ne ölçüde iyi hissettiğini ve önemli ölçüde etkilediğini belirtmişlerdir.

Fehr ve Falk (2001) diğerlerinin hayranlığıyla ilişkili bir kavram olan sosyal onayın, insanları gururlu ve mutlu hissettirdiğini; onaylanmamanın ise mutsuzluk ve utanç duygularına neden olabildiğini belirtmişlerdir. Marar (2004) bir bireyin mutlu olmasının, onaylanmış hissetmesiyle gerçekleşebildiğini belirtmiştir.

Ellis ve Harper (2010) ise insanların çevresindeki tüm bireyler tarafından onay görmeleri ve sevlmeleri gerektiğine ilişkin akılcı olmayan düşüncelerinin, mutsuzluğa yol açtığını belirtmişlerdir. Hatta sosyal onay ve sevgi ihtiyacının az olması durumlarında bile mutsuzluğun belirgin bir şekilde yaşanabileceğini belirtmişlerdir. Bu bulguya paralel olarak, Huta ve Hawley'in (2010) araştırmasında onay ihtiyacı, normal bireylerde yaşam doyumunu, pozitif duygulanım, benlik saygısıyla, yaşama gücüyle, heyecanla, anlamla negatif yönde ilişkili çıkmıştır. Olumsuz duygulanımla, depresyonla pozitif yönde ilişkili çıkmıştır. Literatürdeki bu açıklamalardan farklı olarak, Cooper, Okamura ve McNeil'in (1995) araştırması bu araştırmanın bulgusuyla tutarlı gözükmemektedir. Bu çalışmada, araştırmacılar psikolojik iyi oluş ile sosyal aktivite ve bireysel kontrol değişkenlerinin ilişkilerini araştırmışlardır. Araştırmada, sosyal onay ihtiyacı ve cinsiyet iyi oluşla ilişkili bulunmamıştır.

Araştırmada sosyal onay ihtiyacıyla ilişkisi bulunmayan diğer değişkenler, başkalarına belirlenen mükemmeliyetçilik ve başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliktir. Bu değişkenlere yönelik araştırmalara bakıldığında başkalarına yönelik mükemmeliyetçiliğin onay ihtiyacıyla ilişkili bulunmaması, Sherry'nin (2002) araştırmasıyla tutarlıdır. Sosyal onay ihtiyacının başkalarına yönelik mükemmeliyetçilikle ilişkili bulunmaması, sosyal onay ihtiyacı olan bireylerin kendileriyle ilgili standartları yükseltme çabalarıyla daha ilgili olmalarından kaynaklanmış olabilir.

Araştırmada, sosyal onay ihtiyacını, bireyci benlik kurgusu ve ilişki benlik kurgusunun yordamadığı görülmüştür. Bu durum toplulukçu benlik kurgusu yüksek olan bireylerin bireyci benlik kurgusu ve ilişki benlik kurgusu yüksek olan bireylere göre daha yüksek sosyal onay ihtiyacı duymalarından kaynaklanmış olabilir.

ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bu bulgulara göre şu önerilerde bulunulabilir:

Bu araştırmada sosyal kaygının, sosyal onay ihtiyacının en önemli yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Gelecekte yapılacak olan çalışmalarda sosyal kaygılı bireylerdeki sosyal onay ihtiyacını azaltmayla ilgili çeşitli rehberlik programları oluşturulabilir.

Araştırmada, sosyal onay ihtiyacının toplulukçu benlik kurgusuyla ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle, kültürün sosyal onay üzerindeki etkisini araştıran çeşitli araştırmalar yapılabilir. Örneğin Türk kültüründe sosyal onay ihtiyacının yükselmesini destekleyen inançlar, normlar ve çocuk yetiştirme tutumları araştırılabilir.

Araştırmada, kendine yönelik mükemmeliyetçiliğin sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle mükemmeliyetçilik ve sosyal onay ihtiyacıyla ilgili daha farklı örneklerde çeşitli araştırmalar yapılabilir.

Araştırmada mutluluğun sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili bulunmaması, literatürden farklı bir bulgudur. Araştırmanın bu bulgusu sosyal onay ihtiyacı ile mutluluk arasında aracı bir değişkeninin var olabileceğini düşündürmektedir. Bu nedenle bundan sonraki araştırmalarda sosyal onay ihtiyacı ile mutluluk arasındaki ilişkide sosyal kaygı, depresyon, anksiyete gibi değişkenlerin aracı rolü araştırılabilir.

Araştırmada sınıf düzeyine göre sosyal onay ihtiyacı açısından farklı bulunmuştur. Bu bulgudan hareketle sosyal onay ihtiyacı farklı yaş gruplarına göre araştırılabilir.

Bu araştırmada araştırma grubunun çoğunluğunun (Kız=257, Erkek=30) kız öğrencilerden oluşması araştırmanın bir sınırlılığıdır. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda, bu araştırmadaki değişkenler sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili olarak yeniden araştırılabilir.

KAYNAKLAR

Antony, M. M. and Swinson, R. P., 2009. *When perfect isn't good enough: strategies for coping with perfectionism*. Oakland, CA: New Harbinger Publications.

Aronson, E., Wilson, T. D., and Akert, R. M., 2012. *Sosyal psikoloji*. (O. Gündüz, Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J., and Hoeksema, S. N., 2002. *Psikolojiye giriş*. (Y. Alogan,Çev.). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Boor, M., 1972. Family structure variables and need approval: Some additional data. *Psychological Reports*, 30, 204-206.
- Boysan, M., 2012. *Üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemalar, başa çıkma stilleri ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilere yönelik bir model sınaması*. (Yayımlanmış Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ceylan, H., 2011. *Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin yordanması*. (Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Chiba,T., Iketani, S., Han, K., and Ono, A., 2009. A comprehensive model of anxiety in gift giving. *International Review Of Business Research Papers*, 5(4), 322-334.
- Cooper, H., Okamura, L., and McNeil, P., 1995. Situation and personality correlates of psychological well-being: Social activity and personal control. *Journal of Research in Personality*, 29, p. 395-417.
- Crowne, D. P. and Marlowe, D., 1964. *The approval motive*. New York: John Wiley & Sons.
- Çolakoğlu, E. T., 2012. *Genç yetişkinlerde kendilik algısı, erken dönem uyumsuz şemalar, algılanan ebeveynlik stilleri ve kişilerarası ilişkiler*.(Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Doğan, H., 2010. *Evli bireylerin sosyotropik-otonomik kişilik özellikleriyle evliliklerinde çatışma yaşama durumları arasındaki ilişki*. (Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Doğan, T. ve Sapmaz, F., 2012. Oxford Mutluluk Ölçeği Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin üniversite öğrencilerinde incelenmesi. *Düşünen Adam: Psikiyatri Ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 25(4), 297-304.
- Dılmaç, B., Hamarta, E., Yiğit, R., Yıldız, M., ve Büyükyıldırım, İ., 2011. The relationship between secondary school students' dysfunctional attitudes and their human values. *European Journal Of Educational Studies*, 3(2), 353-363.
- Ekşi, F., 2012. Kişilerarası ilişkiler: psikolojik danışmanlık ve halkla ilişkiler öğrencilerinin karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 2, 79-94.
- Ellis, A. and Harper, R., 2010. *Akılci yaşam kılavuzu*. (S. Kunt Akbaş, Çev.). Ankara: HYB Yayıncılık.

- Ercan, H., 2011. İlişkisel-bireyci-toplulukçu benlik ölçeği'nin psikometrik özellikleri ve uyarlama çalışması. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 13 (21), 37-45.
- Erözkan, A., 2004. Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılıkları ile reddedilme duyarlılıklarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5(2), 85-98.
- Erözkan, A., 2005. Üniversite öğrencilerinin kişilerarası duyarlılık ve depresyon düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, 14, 130-155.
- Erözkan, A., 2011. Sosyal kaygının kaygı duyarlılığı, benlik saygısı ve kişilerarası duyarlılık açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(1), 338-347.
- Fehr, E. and Falk, A., 2001. *Psychological foundations of incentives*. Institute for Empirical Research in Economics University of Zurich Working Paper Series. Working Paper No. 95, Paper presented at the Annual Conference of the European Economic Association.
- Freedman, J. L., Sears, D. O. and Carlsmith, J. M., 2003. *Sosyal psikoloji* (A. Dönmez, Çev.). (4. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Gächter, S. and Fehr, E., 1999. Collective action as a social exchange. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 39, 341-369.
- Gary, M., 1967. Ordinal position and approval motivation. *Journal Of Consulting Psychology*. 31(3). 319-320.
- Göller, L., 2010. *Ergenlerin akılcı olmayan inançları ile depresyon-umutsuzluk düzeyleri ve algıladıkları akademik başarılar arasındaki ilişkiler*. (Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Gümüş, A. E., 2006. Sosyal kaygının benlik saygısına ve işlevsel olmayan tutumlara göre yordanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, Cilt: III, Sayı: 26, 63-75.
- Hamarta, E. ve Demirbaş, E. (2009). Lise öğrencilerinin utangaçlık ve benlik saygılarının fonksiyonel olmayan tutumlar açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 239-247.
- Hebert, J. R., Ma, Y., Clemow, L., Ockene, I. S., Saperia, G., Stanek, E.J., Merriam, P. A., and Ockene, J. K., 1997. Gender differences in social desirability and social approval bias in dietary self-report. *American Journal Of Epidemiology*, 15, 146, 1046-1055.
- Hewitt, P. L. and Flett, G. L., 1991. Perfectionism in the self and social contexts: conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 60, 456-470.

- Hill, R.W., Huelsman, T.J., Furr, R. M., Kibler, J., Vicente, B. B., and Kennedy, C., 2004. A new measure of perfectionism: the perfectionism inventory. *Journal of Personality Assessment*, 82(1), 80-91.
- Hills, P. and Argyle, M., 2002. The oxford happiness questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality And Individual Differences*, 33, 1073–1082.
- Hofmann, S. G. and DiBartolo, P. M., 2010. Introduction: toward an understanding of social anxiety disorder. S. G. Hofmann., P. M. DiBartolo (Eds.). *Social anxiety: clinical, developmental, and social perspectives*. Oxford, UK: Elsevier/Academic Press.
- Huta, V. and Hawley, L., 2010. Psychological strengths and vulnerabilities: are they two ends of the same continuum or do they have independent relationships with well-being and ill-being? *Journal of Happiness Studies*, 71-93.
- Kağıtçıbaşı, Ç., 2010. *Günümüzde insan ve insanlar. Sosyal psikolojiye giriş*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Karasar, N., 2009. *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kashima, E. and Hardie, E. A., 2000. The development and validation of the relational, individual and collective self aspects (RIC) scale. *Asian Journal Of Social Psychology*, 3, 19-48.
- Krohn, K., 2000. *Everything you need to know about birth order*. New York: The Rosen Publishing Group, Inc.
- Leary, M. R. and Kowalski, R. M. (1995a). *Social Anxiety*. New York: Guilford.
- Leary, M. R. and Kowalski, R. M., 1995b. The self-presentation model of social phobia. R. G. Heimberg., M. R. Liebowitz., D. A. Hope., F.R. Schneiner (Eds). *Social phobia. Diagnosis, assesment and treatment (p. 94-112)*. New York: The Guildford Press.
- Leite, W. L. and Beretvas, S. N., 2005. Validation of scores on the Marlowe-Crowne social desirability scale and the balanced inventory of desirable responding. *Educational And Psychological Measurement*. 65, 140-154.
- Leman, K., 2009. *The birth order book: Why you are the way you are*. Grand Rapids, MI. United States of America: Revell A Division Of Baker Publishing Group.
- Malak, B. ve Üstün, B., 2011. Hemşirelerin sosyotropi- otonomi kişilik özellikleri ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 1–16.
- MacDonald, A. P., 1971. Birth order and personality. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 36 (2), 171-176.

- Marar, Z., 2004. *Mutluluk paradoksu-özgürlük ve onaylanma*. (S. Çağlayan,Çev.). Kitap Yayınevi. İstanbul.
- Masterson, M. L., 1971. Family structure variables and need approval. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 36(1), 12-13.
- Moran, G., 1967. Ordinal position and approval motivation. *Journal Of Consulting Psychology*, 31 (3), 319-320.
- Nowicki, S., 1971. Ordinal position, approval motivation, and interpersonal attraction. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 36 (2), 265-267.
- O'Dwyer, K., 2013. After Freud how well do we know ourselves and why does it matter? *Journal of Philosophy of Life*, 3, 2, 97-107.
- Owen, R. M., 1987. *The relationship between social anxiety and need for approval(Shyness)*.(Dissertation, Faculty of Pacific Graduate School of Psychology). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 8720740).
- Oral, M., 1999. *The relationship between dimensions of perfectionism, stressful life events and depressive symptoms in university students a test of diathesis-stress model of depression*. (Unpublished Master's Thesis). The Middle East Technical University, Ankara.
- Öktem, Ş., Turgut, H., ve Tokmak, İ., 2013. Sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerinin çalışanların motivasyonuna etkisi: Ankara'da bulunan konaklama işletmelerinde yapılan bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 79-92.
- Önem, Ç., 2010. *Üniversite öğrencilerinin öfke ve öfkeyi ifade etme biçimlerinin akılcı olmayan inançlar ve bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Özbay, Y. ve Palancı, M., 2001. Sosyal kaygı ölçeği: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *VI. Ulusal Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Kongresi*, ODTÜ, Ankara.
- Özdemir, Y. ve Çok, F., 2011. Ergenlikte özerklik gelişimi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 152-164.
- Öztürk, A., 2007. Kişilerarası iletişim ve sosyal kaygı. *Eğitime Bakış. Eğitim-Öğretim Ve Bilim Araştırma Dergisi*.9. 49-51.
- Paulhus, D. L. and John, O. P., 1998. Egoistic and unrealistic biases in self-perceptions. The interplay of self-deceptive styles with basic traits and motives. *Journal Of Personality*, 66,1026-1060.
- Sherry, B. A., 2002. *Perfectionism dimensions, perfectionistic dysfunctional attitudes, need for approval, and depression symptoms in adult psychiatric patients and young adults*.(Masters thesis, The University Of British

Columbia). Retrieved from

https://circle.ubc.ca/bitstream/handle/2429/13433/ubc_2002-0559.pdf?sequence=1

- Sosik, J. J. and Dinger, S. L., 2007. Relationships between leadership style and vision content: the moderating role of need for social approval, self-monitoring, and need for social power. *The Leadership Quarterly*, 18, 134–153.
- Sulloway, F. J., 1999. *Birth order*. In Encyclopedia Of Creativity, Vol.1, Edited By Mark A.Runco and Steven R. Pritzker, p.189-202. San Diego: Academic Press.
- Tanhan, F. ve Mukba, G., 2014. Spann-Fischer ilişki bağımlılığı ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlama çalışmasına ilişkin psikometrik bir analiz. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36 (Temmuz 2014/II), 179-189.
- Thin, N. 2012. *Social happiness. Theory into policy and practice*. Bristol: The Policy Press.
- Tokmak, İ., Turgut, H., ve Öktem, Ş., 2013. Turizm ve otelcilik öğrencilerinin sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerinin iletişim becerilerine etkisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Cilt 24, Sayı 1, 83 - 95.
- Tuncer, B. ve Voltan-Acar, N., 2006. Kaygı düzeyleri farklı üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özelliklerinin incelenmesi. *Kriz Dergisi*, 14 (2),1-15.
- Twenge, J. M. and Im, C., 2007. Changes in the need for social approval, 1958-2001. *Journal Of Research Inpersonality*, 41, 171-189.
- Vicente, J., Yolanda Moriera, Y., Moran, G., Comfort, J. C., and Finley , G. E., 1983. Personality correlates of ordinal family position in panamanian adolescents. *The Journal Of Social Psychology*, 120 (1), 7- 12.
- Yaka, A. İ., 2011. *Bağlanma, erken döneme yönelik şemalar, öz-yönetim ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler*. (Yayımlanmış Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yavuzer, H., 2011. *Çocuğu anlamak ve tanımak*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yurtal, F. D., 1999. *Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi*. (Yayımlanmış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

EXTENDED ABSTRACT

The effect exerted by the environment on the individual by controlling rewards and punishments indicates the man's characteristic of being a social entity. As social entities, humans strongly need to be loved, valued and approved by others (Hofmann and DiBartolo, 2010). The concept of social approval has not been adequately addressed in Turkish literature. When the national research is examined, it is seen that the need for social approval has been discussed as a sub-dimension of interpersonal sensitivity (Erözkan, 2004, 2005, 2011), non-functional attitudes (Dilmaç, Hamarta, Yiğit, Yıldız and Büyükyıldırım, 2011; Hamarta and Demirbaş, 2009), irrational beliefs (Göller, 2010; Önem, 2010; Yurtal, 1999), socio-therapy (Doğan, 2010; Malak and Üstün, 2011; Öktem, Turgut and Tokmak, 2013; Tokmak, Turgut and Öktem, 2013), early period inconsistent schemes (Çolakoğlu, 2012; Yaka, 2011) and the dimensions of interpersonal relationships (Ekşi, 2012) and none of these studies directly focused on the need for social approval.

The need for social approval and whether there are relationships between various variables have drawn the interest of researchers. One of the variables related to the need for social approval is perfectionism. According to Antony and Swinson (2009), perfectionist individuals excessively concerned about others' opinions and these individuals might be in need of strong approval. There is a limited amount of research focusing on this issue in the literature (Hewitt and Flett, 1991; Sherry, 2002).

Another variable affecting the need for social approval is social anxiety. Chiba, Iketani, Han and Ono (2009) argue that individuals who are in need of social approval are too much concerned about leaving positive impressions on others and prone to feeling social anxiety. Antony and Swinson (2009) stated that individuals with high levels of social anxiety are inclined to be suspicious of themselves in terms of creating positive impressions on others.

Another issue of interest is the relationship of the need for social approval with happiness. When the relevant literature is explored, it is seen that the need for social approval has been dealt with as a component of irrational beliefs, early period inconsistent schemes, interpersonal sensitivity and non-functional attitudes. In research indirectly exploring the need for social approval, it was reported that it is positively related to some concepts such as depression, hopelessness, social anxiety and shyness (Ceylan, 2011; Erözkan, 2005; Erözkan, 2011; Göller, 2010).

Besides these variables, the need for social approval has also been found to be related to self-constructs. According to Twenge and Im (2007), individuals having high levels of social approval are highly concerned about others' opinions and this explains why the need for social approval is high in collectivist cultures.

Due to cultural reasons, the need for social approval can be expected to be high in Turkey. In Turkey, among people, the concern about "What other people think" is common and people's lives are considerably affected by this concern. This

concern may affect every part of life from social life to academic fields. Investigation of the effect of the need for social approval on people in Turkey is viewed to be necessary to explain the motivation behind their behaviors. In this study, the relationship among the variables of the need for social approval in university students, self-constructs, perfectionism, social anxiety, and happiness were examined.

In this study was conducted with 287 students at Amasya University, School of Health Service at 2013-2014 Fall semester. In the study, Need For Social Approval Scale, Social Anxiety Scale, Multi-dimensional Perfectionism Scale, Communitarian-Relational-Individualistic Self-constructs Scale and Oxford Happiness Scale were used. The findings showed that social anxiety, communitarian self construct and self directed perfectionism significantly predicted need for social approval. Besides these findings, in other analyses made in the study the need for social approval does not show a meaningful difference in terms of gender and order of birth. Need for social approval show a meaningful difference in terms of grade levels.

In light of the findings of the current study, the following suggestions can be made: In the current study, it was found that social anxiety is the most important predictor of the need for social approval. Future research may look at how to develop different counseling programs to reduce individuals' need for social approval. Research can also be conducted to investigate the effect of culture on the need for social approval. For example, beliefs, norms and child raising patterns that increase the need for social approval in Turkish society can be explored. Various researches can be conducted with different samplings related to perfectionism and the need for social approval. In this current study, happiness was found to be not associated with the need for social approval and this finding is different from the literature. This finding might lead us to think that there is a mediating variable between the need for social approval and happiness. Therefore, future research may look at the mediating role of social anxiety, depression and anxiety in terms of the relationship between the need for social approval and happiness. In the current study, it was also found that the need for social approval varies depending on the grade level. Thus, the need for social approval can be investigated across different age groups. In the current study, high majority of the participants are females (Females=257, Males=30) and this is one limitation of the study. Future research may also reanalyze the variables used in the study in relation to the need for social approval.

Başvuru: 11.01.2016

Yayına Kabul: 26.06.2016

